

SOCIA — Nadácia na podporu sociálnych zmien, máj 2017
Fotografie: Peter Orvoš a archív nadácie SOCIA

OBSAH|

ÚVOD

1. VÍZIA, HODNOTY, POSLANIE A ETICKÉ PRINCÍPY
2. UDALOSTI ROKA
3. NAŠE PROGRAMY
 - A. DLHODOBÁ STAROSTLIVOSŤ
 - B. VČASNÁ INTERVENCIA
 - C. PODPORA PRÁV ĽUDÍ ODKÁZANÝCH NA POMOC INÝCH
4. PROJEKTY K PROGRAMOM
 - A. KAMPAŇ STAROBA SA NÁS DOTÝKA A VEREJNÁ ZBIERKA LIENKA POMOCI
 - B. CENTRÁ VČASNEJ INTERVENECIE
 - C. PODPORA KOMUNITNÝCH SLUŽIEB A DEINŠTITUCIONALIZÁCIE NA SLOVENSKU
5. ŠPECIFICKÁ PODPORA RODINÁM
6. AKTIVITY ZAMERANÉ NA TVORBU FINANČNÝCH ZDROJOV NADÁCIE
 - A. 2 %
 - B. SPOLUPRÁCA S HOLANDSKOU OBCHODNOU KOMOROU
 - C. VÝZNAMNÍ PARTNERI NADÁCIE
7. FINANČNÁ SPRÁVA
8. ĽUDIA SOCIA
9. ĎAKUJEME

ÚVOD |

ÚVOD |

Začiatkom roku 2017 uplynulo 40 rokov od zverejnenia Prehlásenia Charty 77, prvého dokumentu novej občianskej iniciatívy. Týmto dokumentom (a neskôr mnohými ďalšími) členovia Charty 77 obviňovali a usvedčovali vtedajšiu komunistickú vládu z porušovania ľudských a občianskych práv v bývalom Československu. Štyridsať rokov po jej podpise, 27 rokov po „Nežnej revolúcii“ a 10 rokov od prijatia posledného medzinárodného dokumentu (Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím) môžeme konštatovať, že ľudské a občianske práva naďalej nie sú rešpektované, štátna a samosprávna administratíva nie sú dlhodobo motivované osvojiť si nový ľudskoprávny prístup k občanom Slovenska. Viditeľným príznakom je bariérovosť vonkajšieho i vnútorného prostredia, v ktorom sa pohybujú a žijú ľudia.

Z našej 15-ročnej nadačnej činnosti vieme, že je málo tých, ktorí prichádzajú s progresívnymi návrhmi na zmeny. A príliš veľa je tých, ktorí sa uspokojia s kopírovaním reality či priemernosťou. Inovátormi sú väčšinou ľudia, ktorí pracujú priamo s prijímateľmi služieb, vďaka nim a s nimi môžeme sledovať pokrok klientov k vyššej samostatnosti a sebaurčaniu. Administrátori sú zase tí, pre ktorých je každá zmena záťažou, pretože vyžaduje revíziu nastaveného administratívneho systému. Jedni i druhí sú však odsúdení na spoluprácu. Čím skôr sa začnú vzájomne informovať a realizovať spoločné projekty, tým viac sa budú v práci cítiť dobre a spokojne, bez každodenného stresu.

Pokrok v medicíne i v technike prináša denne mnoho nových možností aj pre ľudí so zdravotným postihnutím a my chceme s nimi držať krok aj v sociálnej práci. Podpora týchto osôb a organizácií sa stáva alfou a omegou činnosti našej nadácie čoraz viac. Či je to už projekt Rozvoj včasnej intervencie na Slovensku,

poradenská, materiálna a finančná podpora DSS Slatinka, ktorý statočne bojuje s administratívou o svoju víziu deinštitucionalizácie alebo dlhší ako 10-ročný zápas o dlhodobú starostlivosť o seniorov, ktorý by mal skončiť výsledkom win-win pre sociálny a zdravotnícky rezort.

Najlepším výsledkom v roku 2016 bolo určite rozbehnutie činnosti ďalších dvoch centier včasnej intervencie v Banskej Bystrici a Košiciach z výťažku dobročinného Plesu v opere. Najväčším prekvapením je rozhodnutie, že výťažok 17. ročníka Plesu v opere podporí vznik ďalšieho (v poradí šiesteho) centra v Trenčíne.

Spolupráca s veľkými donormi nie je jednoduchá. Vyžaduje celého človeka a dobre organizovanú tímovú prácu. Ďakujem jedným i druhým za dosiahnuté výsledky v roku 2016.

Helena Woleková
správkyňa nadácie

VÍZIA, HODNOTY, POSLANIE A ETICKÉ PRINCÍPY

VÍZIA, HODNOTY, POSLANIE A ETICKÉ PRINCÍPY |

Našou víziou je tolerantná občianska spoločnosť, ktorej integrálnou súčasťou sú aj ľudia, ktorí potrebujú pomoc a podporu druhých. Výsledkom spolupráce „slabých a silných“ bude dostatok kvalitných sociálnych služieb, ktoré pružne reagujú na meniace sa individuálne potreby užívateľov v ich prirodzenom sociálnom prostredí.

Všetky programy a projekty nadácie SOCIA vychádzajú z jasne definovaných hodnôt, sformulovaných v nasledujúcom stanovisku:

- Veríme, že každá **ľudská bytosť je jedinečná**. Má hodnotu bez ohľadu na svoje mentálne, fyzické, materiálne alebo iné znevýhodnenie.
- Veríme, že je našou povinnosťou vytvárať prostredie, v ktorom budú vznikať **kvalitné sociálne služby** ako odpoveď na potreby ľudí odkázaných na pomoc iných.
- Veríme, že úlohou služieb je reflektovať **potreby klientov**. Služby majú stimulovať samostatnosť, vlastnú zodpovednosť a dôstojný život klientov.
- Veríme, že optimálnym prostredím pre život je **rodina a komunita**, a preto by klienti mali prijímať sociálne služby v takomto prostredí.
- Veríme, že kvalita života sociálne znevýhodnených skupín sa môže zlepšiť iba vtedy, ak **partnersky spolupracujú všetci zainteresovaní**, napr. klienti, rodina, miestny úrad, cirkev, štátne orgány, miestne firmy, miestni podnikatelia, sociálni pracovníci atď. a medzi skupinami funguje formálna aj neformálna solidarita.

Zvyšujeme kvalitu života sociálne a zdravotne znevýhodnených skupín

- aktívne vytvárame moderné terénne a ambulantné služby a podporujeme rozvoj existujúcich
- sprostredkujeme finančnú podporu na rozvoj služieb a kapacít MNO

Podporujeme reformy sociálneho systému

- spolupracujeme s mimovládnyimi organizáciami a verejnou správou na tvorbe politík a legislatívnych návrhov
- modelujeme a tvoríme systém sociálnych služieb
- spájame a sieťujeme odborníkov a organizácie
- prinášame nové témy a inovácie

Posilňujeme sociálnu súdržnosť obyvateľov Slovenska

- vytvárame partnerstvá s podnikateľmi, ktorí majú možnosť prostredníctvom našej nadácie cielene a efektívne nasmerovať svoju podporu organizáciám a jednotlivcom
- zvyšujeme povedomie laickej a odbornej verejnosti o možnostiach života znevýhodnených a ohrozených sociálnych skupín v komunite, komunitných službách, filantropii a dobrovoľníctve.

Nadácia SOCIA prostredníctvom finančnej podpory a vlastnými aktivitami ovplyvňuje zmeny sociálneho systému v prospech najviac ohrozených sociálnych skupín obyvateľstva. Svoje služby poskytujeme s maximálnou efektivitou, bez budovania zbytočnej byrokracie v procese pomoci iným. Nezamieňame filantropiu s vlastnou propagáciou ani s neprimeranou propagáciou našich partnerov.

UDALOSTI ROKA 2016|

UDALOSTI ROKA 2016|

- Vďaka príspevkom hostí 16. ročníka dobročinného Plesu v opere, ktorý sa konal 9. januára 2016, sme získali výraznú podporu v celkovej sume 232 069 eur. Táto nám umožnila otvoriť nielen jedno plánované Centrum včasnej intervencie v Banskej Bystrici, ale aj v Košiciach!
- Mladá talentovaná herečka Judit Bárdos sa stala ambasádorkou programov našej nadácie.
- Centrá včasnej intervencie a kampaň Staroba sa nás dotýka spolu s verejnou zbierkou Lienka pomoci boli predstavené v rámci projektu Rozhlasu a televízie Slovenska: Slovensko Advent 2016.
- S dokumentaristkou Danielou Meressa Rusnokovou sme pripravili voľné pokračovanie dokumentárneho filmu Jednoduché šťastie s názvom **Ani sa nesnívalo**. Tento film bol v septembri premietnutý na Slovensku a v Bruseli.
- Návšteva dvoch ľudí z DSS Slatinka v Ženeve a ich vystúpenie vo Výbore OSN pre Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím.

NAŠE PROGRAMY|

NAŠE PROGRAMY | Dlhodobá starostlivosť

Cieľom nášho programu dlhodobej starostlivosti je zásadným spôsobom prispieť k tomu, aby poskytovanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti pre ťažko chorých a postihnutých ľudí, najmä pre seniorov, dosiahlo vysokú úroveň odbornosti a rešpektovania ich ľudských práv, vrátane dôstojného umierania.

Dlhodobá starostlivosť je osobitný systém koordinovaného prepojenia ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti pre osoby so zlým zdravotným stavom dlhšom ako tri mesiace, ktorého úlohou je podporiť maximálnu sebestačnosť osoby aktivizáciou a podporou jeho vlastného potenciálu. V súčasnosti takéto koordinované prepojenie neexistuje.

Dlhodobá starostlivosť je klasickým príkladom nevyhnutnej viacrezortnej spolupráce. Poskytuje sa najmä seniorom (ale nielen im), ktorí pre svoj zdravotný stav potrebujú ošetrovateľskú starostlivosť (kompetencia zdravotníctva). Ich nepriaznivý zdravotný stav súčasne vyžaduje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní sebaobslužných činností a udržiavaní sociálnych vzťahov, čiže opatrovateľskú starostlivosť (kompetencia obcí). V súčasnosti neexistuje žiadna koordinácia medzi týmito dvoma rezortami. Súčasný dôraz rezortu zdravotníctva na akútnu liečbu bude oprávnený len vtedy, keď budú súčasne vytvárané legislatívne, organizačné, personálne, finančné a materiálne podmienky pre subsystém dlhodobej zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Ide o primeranú starostlivosť a dôstojné prežitie posledných rokov života pre cca 80 000 občanov.

V Slovenskej republike, napriek opakovaným iniciatívam posledných 15 rokov, absentuje jednotný prístup k dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti (ďalej LTC – Long Term Care). Tento nedostatok a potreba jeho riešenia je spomenutá

vo viacerých strategických dokumentoch SR či zahraničných odporúčaní. Ministerstvo zdravotníctva SR začalo pracovať v roku 2015 na stratégii dlhodobej starostlivosti a k pripomienkovaniu prizvalo aj Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Keďže ide o relatívne nákladnú finančnú operáciu, súhlas k nej bude vždy ovplyvnený politickým rozhodnutím.

Na to, aby sa realizovala takéto významná zmena systému, ktorá spája dva rezorty, bude potrebná nielen politická vôľa, ale najmä odborná diskusia, aktivita z terénu od poskytovateľov aj samotných prijímateľov a tiež rozširovanie terénnych a ambulantných služieb LTC.

NAŠE PROGRAMY| Včasná intervencia|

Cieľom nášho programu včasnej intervencie je prispieť k vytvoreniu dostupnej, stabilnej a kvalitnej siete služby včasnej intervencie v spolupráci so samosprávnymi krajinami.

Na Slovensku sa ročne narodí 50 až 60 000 detí. Z toho 5 000 sa narodí predčasne a vyžadujú si špeciálny prístup a postupy lekárov, špecializované neonatologické centrá, ktorých je na Slovensku šesť. Časť z predčasne narodených detí potrebuje dlhodobú podporu v ranom veku, lebo zaostávajú vo vývine a časť predčasne narodených detí potrebuje dlhodobú starostlivosť vzhľadom k prítomnému postihnutiu, napr. časté je krvácanie do mozgu po pôrode u veľmi malých detí. Podľa štatistických údajov zdravotného rezortu sa na Slovensku ročne narodí do 2 000 detí s poškodením orgánov, časť z nich sa môže prelínať s predčasne narodenými deťmi.

V obidvoch prípadoch však rodičia takýchto detí potrebujú čo najskôr po príchode dieťaťa na svet dlhodobé sprevádzanie, ktoré v rezorte zdravotníctva nedostanú. Jednoznačnou potrebou rodín je služba včasnej intervencie. Je to sociálna služba pre rodinu, ktorej sa narodilo dieťa so zdravotným postihnutím alebo oneskoreným vývinom. Ako verejná služba je ustanovená zákonom č. 448/ 2008 Z. z. o sociálnych službách od 1. januára 2014. Môže byť poskytovaná pre deti od narodenia až do sedem rokov, kedy dieťa prechádza do školského systému a dostane sa pod kuratelú špeciálno-pedagogických centier. Včasná intervencia je vymedzená komplexnou stimuláciou vývinu dieťaťa, čo znamená, že spoločne pracujú sociálni pracovníci, psychológovia, špeciálni a liečební pedagógovia, logopédi a podobné profesie, ktoré tvoria transdisciplinárny tím. Žiadna iná sociálna služba neposkytuje občanom takéto široké spektrum odborníkov. Návrh na zaradenie včasnej intervencie do zákona

navrhli a presadili sociálne mimovládne neziskové organizácie združené v SocioFóre, ktorého vznik iniciovala nadácia SOCIA.

Služba včasnej intervencie je prvou službou, ktorú môžeme rodine poskytnúť a vytvoriť dobré predpoklady pre aktívne zvládanie nových požiadaviek v ďalších životných cykloch: vzdelávanie v detstve a dospievaní, príprava na zamestnanie, podporované zamestnanie a bývanie, zakladanie rodiny a pod.

NAŠE PROGRAMY| Podpora práv ľudí odkázaných na pomoc iných|

Cieľom programu je podpora napĺňania ľudských práv ľudí, ktorí sú odkázaní na pomoc iných a to najmä cez rozvoj komunitných sociálnych služieb. Robíme tak posilňovaním neziskových organizácií, sebaobhajcov a zároveň advokáciou pred národnými, regionálnymi aj európskymi autoritami. Rozvíjame partnerstvá medzi samosprávami a neziskovými organizáciami. Podporujeme šírenie príkladov dobrej praxe.

V Slovenskej republike máme 255 zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom a kapacitou vyššou ako je 41 miest s celkovým počtom 27 730 prijímateľov služieb. Z týchto zariadení viac ako 110 má kapacitu vyššiu ako 100 prijímateľov. V tomto type zariadení žije 83 % z celkového počtu prijímateľov všetkých sociálnych služieb. Zmeniť túto štruktúru v prospech terénnych a ambulantných služieb a malokapacitných zariadení je ťažká a dlhodobá úloha, ktorá vyžaduje spoluprácu štátnej správy, samosprávy, mimovládnych organizácií a ďalších zložiek spoločnosti.

Prvým pokusom bolo prijatie Národných priorít rozvoja sociálnych služieb v roku 2009, ktoré však neboli podporené žiadnymi konkrétnymi nástrojmi. Neskôr vláda SR uznesením č. 761/2011 zo dňa 30. 11. 2011 schválila Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti, na základe ktorej sa stihol realizovať pilotný projekt, do ktorého boli zapojené zariadenia z celého Slovenska. Prešli školeniami, tréningami, pripravujú transformačné plány, ale žiadne sa neposunulo do fyzickej realizácie. Novela zákona o sociálnych službách z roku 2013 síce vytvorila základné predpoklady pre transformáciu celého systému služieb v súlade s európskym a svetovým trendom, ale neriešila financovanie. V záujme uspokojovania individuálnych potrieb v prirodzenom prostredí človeka, novela kladie dôraz na komunitné

služby dostupné pre všetky cieľové skupiny. Veľká časť nových komunitných služieb však nemá zaručený verejný zdroj podpory, a preto je ich rozšírenie v území otázne. Po prijatí tejto veľkej novely sa zákon svojím rozsahom a zložitou vzťahov medzi účastníkmi stal neprehľadným, ťažko zrozumiteľným nielen pre vykonávateľov služieb, ale ešte viac pre potenciálnych žiadateľov.

Veríme, že optimálnym prostredím pre život je rodina a komunita, a preto by klienti mali prijímať sociálne služby v takomto prostredí. Preto podporujeme rozvoj komunitných služieb a proces deinštitucionalizácie.

PROJEKTY K PROGRAMOMI

PROJEKTY K PROGRAMOM| Dlhodobá starostlivosť | Kampaň Staroba sa nás dotýka a Lienka pomoci

Kampaň **STAROBA SA NÁS DOTÝKA** prináša už sedem rokov tému starnutia a pomáha tráviť seniorom starobu tam, kde to majú najradšej – doma. Organizujeme ju v mesiaci október, ktorý je dlhodobo prezentovaný ako mesiac úcty k starším.

Starali sa o nás, keď sme boli malí...teraz oni potrebujú našu pomoc. Tak znelo posolstvo 7. ročníka kampane a verejnej zbierky LIENKA POMOCI. Upozornili sme na skutočnosť, že rodičia nám darovali veľkú časť svojho života a v istej životnej fáze im starostlivosť musíme opätovať. Tento rok sme, spolu s partnermi a ambasádorkami **Táňou Pauhofovou, Judit Bárdos a Oľgou Belešovou**, ktoré majú vlastnú skúsenosť so starostlivosťou o seniora v domácom prostredí, upozornili na to, že sú medzi nami neformálni opatrovatelia – členovia rodiny, ktorí sa rozhodli opatrovať svojho blízkeho príbuzného.

Každá rodina sa však musí naučiť ošetrovať rany, polohovať ležiaceho človeka, ale aj podávať stravu či lieky a používať pomôcky. Títo ľudia sa nemajú s kým poradiť, sú často bezradní. Preto sme koncept kampane postavili na skutočných výpovediach troch neformálnych opatrovateliek a portáli <http://lienkapomoci.sk/poradcaopatrovatela/?2016-10-17>, na ktorom sú k dispozícii základné informácie pre existujúcich alebo budúcich opatrovateľov. Jeho súčasťou sú aj **edukačné videá**, ktoré zachytávajú najčastejšie úkony, ktoré je potrebné vykonávať v domácom prostredí, ak niekto opatruje blízku osobu.

PROJEKTY K PROGRAMOM| Včasná intervencia| Centrá včasnej intervencie

V roku 2016 sme vďaka podpore Plesu v Opere mohli otvoriť ďalšie dve centrá včasnej intervencie (ďalej CVI): v Banskej Bystrici a Košiciach. Umožnil to celkový výnos darov hostí Plesu v Opere vo výške 232 069 eur. Vďaka tejto výnimočnej podpore sme umožnili vznik a ročné fungovanie centier v ďalších dvoch krajských mestách. Rastúca sieť našich CVI motivovala aj regionálnu samosprávu v Košiciach a Bratislave, aby aj oni vytvorili pri svojich dvoch sociálnych zariadeniach službu včasnej intervencie.

Hlavné aktivity v roku 2016:

- otvorenie centier v Banskej Bystrici a Košiciach,
- pre 17 nových zamestnancov CVI zabezpečenie kurzu Poradca včasnej intervencie zameraného na prácu s celou rodinou v jej prirodzenom prostredí,
- pokračovanie v dialógu s vyššími územnými celkami a Ministerstvom práce sociálnych vecí a rodiny SR o strategickom pláne financovania včasnej intervencie ako novej sociálnej služby na Slovensku,
- aktívna účasť na európskej konferencii EASPD v Moldavsku o rozvoji včasnej intervencie,
- uskutočnenie medzinárodnej konferencie o včasnej intervencii na Slovensku,
- vydanie publikácie, ktorá mapuje históriu a súčasný stav včasnej intervencie na Slovensku.

Počas roka všetky poradkyne z CVI (Banská Bystrica, Košice, Bratislava, Prešov a Žilina) absolvovali sériu piatich modulov, ktoré im mali pomôcť doplniť

a zjednotiť svoje vedomosti v práci s rodinami.

V piatich CVI dnes dohromady pracuje 35 poradkýň včasnej intervencie, ktoré poskytujú poradenské a ďalšie odborné služby cca. 250 rodinám detí so zdravotným znevýhodnením vo veku od 0 do sedem rokov. V pracovných tímoch sú zastúpené profesie: psychológ, sociálny pracovník, špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, fyzioterapeut a logopéd.

PROJEKTY K PROGRAMOM| Včasná intervencia| Centrá včasnej intervencie

Počas roka sme investovali naše úsilie aj do budovania medzinárodných vzťahov. V apríli sme sa zúčastnili aj s aktívnym vstupom na konferencii EASD v Moldavsku s názvom Growing Together: From grassroot initiatives to national strategies in early-childhood intervention. Viac na <http://www.easpd.eu/en/growing-together-moldova>.

V rámci medzinárodnej iniciatívy ZERO PROJECT bol náš projekt RVIS zaradený medzi osem najlepších príkladov dobrej praxe rozvoja včasnej intervencie v Európe (http://www.easpd.eu/sites/default/files/sites/default/files/newsletters/special_newsletter_earlyintervention_final_1.pdf).

Ďalej sme participovali na politickom dialógu organizovanom Kanceláriou WHO na Slovensku a Inštitútom zdravotnej politiky v novembri. Jedným z výstupov uvedeného medzisektorového stretnutia bolo aj vydanie publikácie Včasná intervencia a diagnostika pre osoby so zdravotným postihnutím v Slovenskej republike, na ktorej sme sa autorsky významne podieľali.

V závere roka sme sa dozvedeli veľmi pozitívnu informáciu od organizátorov Plesu v Opere, že aj v roku 2017 poputuje výťažok na rozvoj včasnej intervencie. V závere roka sa nám v spolupráci s poskytovateľmi a ostatnými podporovateľmi včasnej intervencie podarilo založiť strešnú organizáciu Asociácia poskytovateľov

a podporovateľov včasnej intervencie.

Vďaka spolupráci nadácie SOCIA a jej partnerov od 1. januára 2014 vstúpila do platnosti novela Zákona o sociálnych službách Z. z. 448/2008, kde sa medzi sociálne služby zaradila včasná intervencia. Od tohto obdobia do 31. 12. 2016 sa na vyšších územných celkoch zaregistrovali ako poskytovatelia služby:

5 neziskových organizácií, ktorých spoluzakladateľom je nadácia SOCIA - Centrum včasnej intervencie Bratislava, Centrum včasnej intervencie Prešov, Centrum včasnej intervencie Žilina, Centrum včasnej intervencie Košice, Centrum včasnej intervencie Banská Bystrica

6 neverejných poskytovateľov VI

5 verejných poskytovateľov VI

Na dosiahnutie systémového zavedenia služby včasnej intervencie na Slovensku nadácia SOCIA vyhodnotila ako nevyhnutné zjednotenie a definovanie koncepcie poskytovania kvalitnej služby a zabezpečenie dostupnosti služby pre rodiny na celom území Slovenska. Zástupcovia nadácie SOCIA Helena Woleková a Vladislav Matej boli s týmto cieľom spoluzakladateľmi občianskeho združenia **Asociácia poskytovateľov a podporovateľov včasnej intervencie**. Táto strešná organizácia spájajúca poskytovateľov a podporovateľov sociálnej služby včasnej intervencie bola na Ministerstve vnútra SR zaregistrovaná 7. decembra 2016. Nadácia SOCIA poskytla podporu tejto iniciatívy vo forme možnosti mať sídlo v jej priestoroch a finančnej dotácie.

Za členov boli prizvaní všetci registrovaní poskytovatelia včasnej intervencie a najdôležitejšie subjekty tretieho sektora v oblasti podpory osôb so zdravotným znevýhodnením.

PROJEKTY K PROGRAMOM| Podpora komunitných služieb a deinštitucionalizácie|Proces deinštitucionalizácie

Túto oblasť našich aktivít realizujeme už štvrtý rok vďaka podpore Open Society Foundations – Mental Health Initiative a v spolupráci s organizáciami, ktoré sa pridali k neformálnemu zoskupeniu *Platforma ZA KOMUNITNÉ SLUŽBY – Z Domova domov*. Naším hlavným cieľom je podporiť na Slovensku rozvoj komunitných služieb a proces deinštitucionalizácie (ďalej DI) sociálnych služieb.

V roku 2016 sme mali dva hlavné ciele, ktoré sme sa snažili naplňať:

Advokácia za podporu transformácie inštitucionálnej starostlivosti na komunitné služby.

Špecifickú podporu odborníkov a ľudí v Lučenci v zariadení Slatinka.

V roku 2016 sa naše advokačné a monitorovacie aktivity sústredili hlavne na **monitorovanie príprav čerpania finančnej podpory zo štrukturálnych fondov EU v rokoch 2014–2020 a nedostatky v súčasnej legislatíve, ktoré bránia rozvoju komunitných služieb**. Rok 2016 bol v živote a práci štátnej správy poznačený voľbami do parlamentu v marci 2016 a predsedníctvom Slovenska v Rade Európy v druhom polroku 2016. Špeciálne štrukturálnych fondov sa dotkol fakt, že rok 2015 ako posledný oprávnený v uplynulom programovom období, bol rokom „zúrivého“ čerpania a nebol čas ani kapacity na prípravu výziev či národných projektov obdobia 2014–2020. Žiaľ, veľmi sa to dotklo národných projektov a výzvy pre DI. Napriek viacerým listom ministrovi práce, upozorneniam EK a EP, konkrétne Výboru pre petície, sa počas celého roku 2016 nepodarilo spustiť ani Národný projekt (ESF) ani pripraviť relevantnú výzvu IROP (ERDF).

Na podporu transformačných procesov v sociálnych službách sme uskutočnili viacero stretnutí, workshopov či medzinárodnú konferenciu v spolupráci so SocioFórom a EASPD. Pri podpore komunitných služieb sa ukazuje za jednu z najväčších prekážok súčasný systém financovania sociálnych služieb. Preto sme spolu s ekonomickým analytikom Radovanom Ďuranom pripravili publikáciu **Ako určiť cenu sociálnej služby**

[http:// www.socia.sk/wp-content/uploads/2017/02/Durana_Ako-urcit-cenu-soc-sluzby.pdf](http://www.socia.sk/wp-content/uploads/2017/02/Durana_Ako-urcit-cenu-soc-sluzby.pdf).

PROJEKTY K PROGRAMOM| Podpora komunitných služieb a deinštitucionalizácie|Proces deinštitucionalizácie

Ďalšia oblasť našich aktivít bola zameraná na zviditeľňovanie a podporu komunitných služieb. V rámci úzkej spolupráce s **DSS Slatinka** sme intenzívne pracovali na príprave transformačného plánu zariadenia. Tento dokument sme predstavili aj zriaďovateľovi (Banskobystrický samosprávny kraj), ale transformácia služieb postavená na ľudskoprávnom princípe nie je pre súčasne vedenie kraja prijateľná. Preto musíme konštatovať, že niektoré kroky sme jednoducho nemohli naplniť.

Začiatkom roka sme spolu založili neziskovú organizáciu **ALTERNATÍVA – Centrum nezávislého života** v Lučenci. Táto organizácia má za ambíciu vytvárať v regióne alternatívu k inštitučným službám svojim prístupom k ľuďom a spektrom služieb. Stala sa kontaktným bodom pre centrum dobrovoľníctva a na jeseň požiadala o akreditáciu špecializovaného sociálneho poradenstva. V spolupráci s OZ Dľaň sme mohli podporiť aj aktivity **sebaobhajcov**. Za najdôležitejšiu považujeme návštevu dvoch ľudí zo Slatinky v Ženeve a ich vystúpenie vo Výbore OSN pre Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Veľmi dôležité bolo aj nadviazanie spolupráce s firmou Kartex, s. r. o. z Filákova, ktorá začala aktívne podnikať kroky k zamestnaniu ľudí so zdravotným postihnutím.

Tento rok sa nám podarilo urobiť dotlač fotografickej knihy Alana Hyžu **Jednoduché šťastie**, publikáciu sme zároveň preložili do angličtiny. Veríme, že aj touto formou môžeme sprostredkovať potrebu normálneho života pre ľudí so zdravotným postihnutím. Spolu s dokumentaristkou Danielou Meressa Rusnokovou sme pripravili voľné pokračovanie dokumentárneho filmu Jednoduché šťastie s názvom **Ani sa nesnívalo** (<https://vimeo.com/184293145>). Tento film bol v septembri premietnutý na Slovensku a v Bruseli.

PROJEKTY K PROGRAMOM| Podpora komunitných služieb a deinštitucionalizácie| Spolupráca so SocioFórom

Nezávislá platforma SocioFórum je platforma mimovládnych neziskových organizácií, ktoré pôsobia v sociálnej, humanitárnej a zdravotnej oblasti (www.socioforum.sk).

Za výdatnej dobrovoľníckej podpory zamestnancov nadácie a členov a členiek výboru realizovalo SocioFórum viacero aktivít a rok 2016 bol úspešným pre získanie dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na členské v medzinárodnej organizácii (EASPD).

V rámci aktivít SocioFórum:

- zastupovalo svojich členov v poradných výboroch a pracovných skupinách ministerstiev a vlády,
- zorganizovalo sociálne konferencie s workshopmi (konferencia SocioFóra a Fórum poskytovateľov služieb – EASPD),
- zorganizovalo jarné semináre o financovaní sociálnych služieb – inšpirácie z Českej republiky a z Rakúska,
- zorganizovalo jesenné semináre o inkluzívnom trhu práce v odbornej spolupráci s TENENETom a EPICom, inšpirovali sme sa od zahraničných hostí zo Srbska, Maďarska, Belgicka, Slovinska
- angažovalo sa v rámci členstva v medzinárodných (EASPD) aj národných (Koalícia pre deti Slovensko) organizáciách,
- v lete sa spolupodieľalo (spojenie organizácií v Platforme za spravodlivé financovanie sociálnych služieb) na príprave a podaní hromadnej pripomienky k novele zákona o sociálnych službách, podanie hromadnej pripomienky sa nám podarilo, naše návrhy však neboli v rozporovom konaní akceptované, mestá však podobne vnímajú potrebu zvýšenia príspevku na služby (aby príspevok aspoň čiastočne kopíroval zvyšujúcu sa minimálnu

mzdu) a tiež zaradenie nízkoprahových služieb s jasným nastavením financovania.

Výbor SocioFóra schválil členstvo ďalším žiadateľom a celkový počet členov ku koncu roka bol 85 riadnych a 10 pridružených členov.

Od apríla sme začali s realizáciou projektu so zameraním na zvýšenie angažovanosti občanov, cirkevných a mimovládnych organizácií na rozvoji sociálnych služieb. Spolupráca sa nerodila ľahko, často na strane vedenia mesta bola vôľa, ale u konkrétneho pracovníka to bolo náročnejšie.

Do spolupráce boli prizvané dvojice krajských miest (Banská Bystrica a Trnava), dvojica okresných miest (Lučenec a Hlohovec) a dvojica obcí (Tomášovce a v roku 2016 ešte nezazmluvnená spolupráca s obcou Moravany nad Váhom). Hľadanie ostatného partnera, druhej obce, bolo náročné. Od pôvodného zámeru spolupracovať s obcou z hlohoveckého okresu sme nakoniec museli upustiť. Ak sa nám podarilo vzbudiť záujem u jednej obce, po dlhom rozmýšľaní si to rozmysleli. Keďže proces komunitného plánovania sociálnych služieb je v jednotlivých sídlach v rôznom štádiu, aj úlohy lokálnych konzultantov boli rôzne.

Ukazuje sa, že najväčším problémom v procesoch komunitného plánovania sociálnych služieb je neznalosť predstaviteľov mesta (predovšetkým na sociálnom odbore, prípadne odbore stratégie a rozvoja mesta a územného plánovania), ako má komunitné plánovanie prebiehať. Bez metodiky (či s pomocou externého dodávateľa, alebo ak si komunitný plán pripravujú samostatne), často dochádza k vypracovaniu plánu bez účasti občanov, združení alebo iba vo veľmi formálnej rovine.

Považujeme za dôležité, aby sa práve pracovníci sociálneho odboru metodicky viedli a dobre orientovali v procese komunitného plánovania. Je dôležité, aby poznali procesy a mali vysoké očakávania od ich napĺňania aj u externého dodávateľa.

Len tak sa naplní to, čo nám komunitné plánovanie ako metóda hovorí:

Dajme dohromady všetkých, ktorých niečo trápi, a ktorí s tým chcú niečo urobiť. Vytvoríme im také podmienky a dajme im také možnosti, aby mohli hľadať riešenie svojich problémov, aby mohli to, na čom sa dohodnú, uskutočniť (partnerstvo). Potom by prijímané uznesenia zodpovedných orgánov mali odrážať vôľu a potreby obyvateľov regiónu a zároveň by plánované kroky a riešenia mali čo najlepšie využívať dostupné zdroje, aby prinášali čo najväčší úžitok a spokojnosť.

V októbri sa uskutočnilo prvé stretnutie partnerov projektu a záujem prejavili aj iné sídla v získaní vedomosti o komunitnom plánovaní. Partnerom okrem metodického vedenia, podpory lokálneho konzultanta v budovaní vzťahov s občanmi a organizáciami, ponúkame aj príklady dobrej praxe.

ŠPECIFICKÁ PODPORA RODINÁM|

ŠPECIFICKÁ PODPORA RODINÁM]

Pomoc rodinám v ťažkej životnej situácii realizujeme od roku 2010. Finančné zdroje prispeli najmä k predchádzaniu separácii dieťaťa od rodičov. Sme radi, že stabilný prispievateľ a iniciátor tohto malého fondu Andrej Jankuliak prispieva na podporu rodín v kríze či už osobne, ale prostredníctvom firmy ANJA aj naďalej. V spolupráci s občianskym združením Návrat sme podporili štyri rodiny sumou 1 750 eur a z asigovanej dane sme podporili rodinu s dvoma ťažko znevýhodnenými deťmi sumou 2 533 eur. Celková výška podpory dosiahla sumu 4 283 eur.

AKTIVITY ZAMERANÉ NA TVORBU FINANČNÝCH ZDROJOV NADÁCIE|

AKTIVITY ZAMERANÉ NA TVORBU FINANČNÝCH ZDROJOV NADÁCIE| 2 %

Z assignácie dani z príjmov sme získali prevažne od právnických osôb celkovú sumu 29 666,71 eur, čo predstavuje pokles o 17 607,42 eur oproti minulému roku.

Najväčšiu čiastku asignovala ING Banka 11 400 eur, SCA Gemerská Hôrka 6 000 eur, nasledovali firmy združené v Holandskej obchodnej komore 2 777,97 eur, ďalšie cielene asigované prostriedky (pre CVI Banská Bystrica, konkrétna rodina a Platforma rodičov) predstavovali sumu 4 306,70 eur. Anonymní assignátori podporili naše projekty čiastkou 5 181,10 eur.

AKTIVITY ZAMERANÉ NA TVORBU FINANČNÝCH ZDROJOV NADÁCIE| Spolupráca s HOK

Spolupráca po výmene prezidenta Holandskej obchodnej komory (ďalej HOK) a výkonnej tajomníčky v roku 2016 bola viac komplikovaná. Správna rada prvýkrát v našej dlhoročnej spolupráci nepodporila ani jeden projekt, ktorý sme nominovali, ale rozhodla sa podporiť organizáciu Úsmev ako dar. Komore sme síce zabezpečili prevod prostriedkov poukázaných cez 2 %-tnú asignáciu dane, ale na tradičnej charitatívnej večeri Holandskej obchodnej komory sme sa tento rok odmietli zúčastniť. V spolupráci s HOK budeme pokračovať v budúcom roku len za podmienky vytvorenia nadačného fondu, v ktorom budú jasne definované vzájomné pravidlá spolupráce.

AKTIVITY ZAMERANÉ NA TVORBU FINANČNÝCH ZDROJOV NADÁCIE| Významní partneri

Agentúra CREATIVE DEPARTMENT, s. r. o.

ANJA, s. r. o.

EASPD

Generali poisťovňa, a. s.

ING Bank N.V., pobočka Bratislava

Holandská obchodná komora

Kancelária WHO na Slovensku

Nadácia ORANGE

Nadácia VELUX z Dánska

Open Society Foundation – Mental Health Initiative

Orange Slovensko, a. s.

Ples v opere

SCA Hygiene Products, s. r. o.

Slovak Telekom, a. s.

TriGranit Bratislava, s. r. o.

FINANČNÁ SPRÁVA

Prehľad o príjmoch a výnosoch nadácie podľa zdrojov a pôvodu (všetko v eurách)

	Prijmy	Výnosy
Nadácie a inštitúcie:		
FOSI (Foundation Open Society Institute)-2015	0	305
FOSI (Foundation Open Society Institute)-2016	97 881	100 696
FOSI (Foundation Open Society Institute)-2017-2018	90 826	0
EASPD	2 797	2 797
PLES V OPERE - vznik nových CVI B. Bystrica a Košice	219 753	150 644
PLES V OPERE - vznik nových CVI Trenčiansky kraj	11 000	0
Grant spolupráca so samosprávami	100 000	29 729
Nadácia pre deti Slovenska	600	952
o. z. Včelí dom	0	106
Nadácia VELUX	366 075	321 680
Iné - refundácia nákladov	91	1 091
Obchodné spoločnosti:		
ING Bank	12 102	10 411
Generál poisťovňa	1 411	1 411
Holandská obchodná komora (HOK)	15 427	15 427
ANJA, s. r. o.		5 354
Slovak Telekom, a. s.	0	19 652
TriGranit Centrum, a .s.	1 200	0
Verejné zdroje:		
2 % z daní	29 667	37 951
AOI NFM - Manažment	1 017	1 054
MV SR	13 024	-51
Verejná zbierka Lienka		
Verejná zbierka Lienka	1 481	1 481
Výnosy z použitia fondu na Verejnú zbierku	0	1 870
Dary od fyzických osôb:		
Ing. Jankuliak	0	921
p. Woleková	1 700	829
Iní	342	342
Služby, predaj tovaru, aktivácia vnútroorganizačných služieb		
Aktivácia služieb - služby dobrovoľníkov	0	197
Finančné príjmy		
Bank. úroky a úrok z pôžičky	38	38
Kurzové zisky	5	5
SPOLU	966 437	704 891

FINANČNÁ SPRÁVA

Celkové náklady v členení na správu nadácie a projektovú činnosť (všetko v eurách)

	Správa nadácie	Projektová činnosť	Poskytnuté príspevky	Spolu
Ochrana a zhodnotenie majetku	3 953	0		3 953
Propagácia verejnoprospeš. účelu nadácie - kampaň a zbierka	507	54 278		54 785
prevádzka nadácie	13 692	154 597		168 289
odmena za výkon funkcie správcu	0	0		0
cestovné	38	9 460		9 498
mzdové náklady	4 071	93 652		97 723
iné náklady na ostatné činnosti spojené s prevádzkou	3 340	3 415		6 755
osobitné náklady nadácie- náklady partnerov v projektoch	0	11 844		11 844
poskytnuté príspevky PO a FO	0	0	351 584	351 584
SPOLU	25 601	327 246	351 584	704 431
Daň z príjmu				4
SPOLU NÁKLADY				704 435
% -ny podiel nákladov na správu z celkových nákladov	3,63 %	96,37		100 %

Rozpočet nadácie na rok 2016 bol prerokovaný a schválený na zasadaní Správnej rady dňa 26. 12. 2015.

Porovnanie schváleného rozpočtu na správu nadácie:	plán	skutočnosť	rozdiel
Ochrana a zhodnotenie majetku	2 000	3 953	-1 953
Propagácia verejnoprospešného účelu nadácie	3 000	507	2 493
Prevádzka nadácie	16 000	13 692	2 308
Odmena za výkon funkcie správcu	500	0	500
Cestovné	500	38	462
Mzdové náklady	2 000	4 071	-2 071
Iné náklady na ostatné činnosti spojené s prevádzkou	4 000	3 340	660
SPOLU	28 000	25 601	2 399

FINANČNÁ SPRÁVA

Plánované výdavky na správu ako celok neboli prekročené. Mierne prekročenie bolo pri mzdových výdavkoch, ktoré bolo zapríčinené celkovým nárastom aktivít nadácie, a pri zhodnotení majetku obstaraním DHM, čo sa premietlo aj do nákladov na správu.

Nadácia nevytvárala v roku 2016 žiadne nadačné fondy.

Hospodársky výsledok nadácie:

Nadácia dosiahla v roku 2016 čistý zisk vo výške 456 eur, ktorý bude zaúčtovaný k 1. dňu nasledujúceho roka na účet Rezervného fondu.

Investovanie finančných prostriedkov:

Nadácia investovala finančné prostriedky na 5-ročných termínovaných bankových účtoch v Tatra banke v celkovej výške 150 000 eur.

Pohľadávky a záväzky:

Celkové pohľadávky boli vo výške 107 717 eur. Tieto pohľadávky tvorili hlavne poskytnuté a do konca roka nezúčtované projektové preddavky iným organizáciám. Záväzky boli vo výške 36 011 eur. Tieto boli tvorené zo záväzkov z neuhradených dodávateľských faktúr, záväzkov voči iným organizáciám z projektovej činnosti a voči zamestnancom a zúčtovania so Sociálnou poisťovňou, zdravotnými poisťovňami a Daňovým úradom.

Poskytnuté príspevky a dary iným PO a FO - spolu 348 299 eur

(vrátane poskytnutých príspevkov zo zdrojov z podielu zaplatenej dane)

Podpora rodinám – spolu 4 283 eur

Prostredníctvom o. z. Návrat: p. Hrubá.....	800 eur
p. Farkašová	500 eur
p. Oláhová	200 eur
Rodina Muránských	250 eur
Rodina Kaščáková	2 533 eur

Poskytnuté príspevky iným PO – spolu 344 016 eur:

OZ KASPIAN- Projekt HOK	21 000 eur
OZ Socio Fórum	250 eur
Centrum včasnej intervencie (CVI) Banská Bystrica	70 108 eur
Centrum včasnej intervencie (CVI) Košice	54 478 eur
Centrum včasnej intervencie (CVI) Bratislava	54 135 eur
Centrum včasnej intervencie (CVI) Žilina	74 094 eur
Centrum včasnej intervencie (CVI) Prešov.....	69 951 eur

ĽUDIA SOCIA| Správna rada, dozorná rada a ambasádorka projektov

SPRÁVNA RADA

Jaroslav Vittek

predseda správnej rady
ING Bank, pobočka Praha

Soňa Holúbková

Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, pobočka Žilina

Andrej Jankuliak

Anja, s. r. o.

Simona Bubánová

Creative Department

Vladimír Labáth

Katedra sociálnej práce na Pedagogickej fakulte UK

Thomas van der Ven

čestný člen správnej rady

DOZORNÁ RADA

Blažena Simonová

A&B Consulting, s. r. o.

Martina Zacharová

TriGranit Bratislava /Management/, s. r. o.

Peter Široký

Lottery Brokers

AMBASÁDORKA PROJEKTOV

Judit Bárdos

Helena Woleková

štatutárka a správkyňa nadácie

Vladislav Matej

riaditeľ nadácie a koordinátor Projektu rozvoja včasnej intervencie

Martina Petijová

projektová manažérka

Božena Paulenová

účtovníčka

finančná manažérka projektu RVIS - VELUX

Mária Machajdíková

projektová manažérka Podpory deinštitucionalizácie

Magdaléna Hollá

asistentka Projektu rozvoja včasnej intervencie

Kamila Adamkovičová

manažérka pre komunikáciu

manažérka grantového programu Lienka pomoci

Ľubica Karmanová

lokálna konzultantka

ĎAKUJEME|

ĎAKUJEME|

Ďakujeme našim partnerom

Agentúre CREATIVE DEPARTMENT, ANJA, s. r. o. , EASPD, Generali poisťovňa, ING Bank N.V. pobočka Bratislava, Holandská obchodná komora, Kancelária WHO na Slovensku, KPMG, Nadácia ORANGE, Nadácia VELUX z Dánska, Open Society Foundation – Mental Health Initiative, Orange Slovensko, a. s., O2 Slovakia, s. r. o., Ples v opere, SCA Hygiene Products, s. r. o., Slovak Telekom, a. s., TriGranit Bratislava, s. r. o., Wüstenrot

Ďakujeme ľuďom, ktorí nás podporili a spolupracovali s nami

Darine Sedlákovej, Mirke Tvarogovej – Michalkovej, Andrei Gajdošovej, Anne Andréovej, Zuzane Katreniakovej, Jane Žitňanskej, Mirovi Cangárovi, Slavojovi Krúpovi, Lýdii Brichtovej, Anne Šmehilovej, Márii Filipovej, Lei Rollovej, Marošovi Matiaškovi, Radovanovi Ďuranovi, Danielovi Talajovi, Marekovi Šulíkovi, Daniele Meressa Rusnokovej, Judit Bárdos, Oľge Belešovej, Táni Pauhofovej, Martinovi Meľovi, Saške Ďurníkovej, Petrovi Orvošovi, Andrejovi Bajdichovi, Gabrielovi Novodvorskému, Milovi Adamkovičovi, Romanovi Vrábelovi, Angelike Oláhovej a ostatným sebaobhajcom z Lučenca, Patrícii Kókyovej, ľuďom z neziskovej organizácie Alternatíva – Centrum nezávislého života, Jane Lowinski, ľuďom z centier včasnej intervencie, členom správnej rady a dozornej rady, členom výbora SocioFóra, anonymným darcom 2 % a všetkým súkromným osobám, ktoré sa rozhodli byť dobrovoľníkmi, pravidelnými prispievateľmi a podporovateľmi.